

САДРЖАЈ

СВЕТИ КАЛИСТ И СВЕТИ ИГНАТИЈЕ [КСАНТОПУЛИ]

Животописни сажетак	7
Божански и натприродни дар и благодат која сапостоји Духом Светим у вјерним	9
Садржина ове бесједе излаже се због питања извјесног брата и сагласно ономе што је желио, али и да би се сачувала отачка заповијест	10
Сваком дјелу претходи циљ, а циљ ове расправе је да познамо, који је темељ	11
Почетак сваког дјела по Богу је да живимо сагласно заповијестима Спаситељевим, а кончина наш повратак савршеној благодати пресветог и живоначног Духа, који нам је првобитно дарован приликом светог крштења	12
Почетак сваког богољубивог дјела је призивање имена Господа нашег Исуса Христа вјером и заједно са њом мир и љубав који сијају из ње.	17
Свака од њих и све три заједно се изобилно дарује нама као богатство свих добара	17
Господ наш Исус Христос у вријеме свога спаситељног Страдања ово остави својим ученицима као поздравне заповијести и божанско наслеђе, као такође и послије васкрсења	18

Са ове три испреплетене су све врлине	20
Дар и долазак Духа Светог од Бога Оца вјернима, дарује се силом Исуса Христа и у свето име његово	21
Разумно објављују наши свети оци просвећени Духом Светим, којег су имали у себи, да се молимо Господу нашем Исусу Христу и од њег да тражимо милост.	21
Онај који жели да ходи без грешке путем тишине по Богу, треба заједно са потпуним одрицањем од свега, да изабере потпуно потчињавање	22
Који су знакови истинског потчињавања, који када их посједује стварни послушник, исправно ће се потчинити.	26
Вјера је двојака.	34
Треба да си смирен	37
Не треба да си смушен	37
Треба да си тих	38
Треба да надања полагеш у Бога и од њег да очекујеш оно што ти је од користи.	43
Први страх почетника	44
Други, савршени божански страх	45
Природни метод удисања из носа и призивања Господа Исуса Христа, које га прати.	48
И опет сјећањем на Исуса у срцу удисањем и будношћу.	49
Како треба да тиховатељ проводи раздобље од вечери до јутра. Почетак детаљнијег учења	51

Како треба да проводиш вријеме од јутрења до доручка	53
Како треба да проводиш вријеме до часа за јело	55
Чување од нерада. Неопходно је да тиховатељ држи црквени поредак.	55
Наставак о молитви. Треба да се молимо увијек	57
О тјелесној исхрани и томе како тиховатељ треба да се храни	61
Како треба да се храниш уторком и четвртком	64
Како треба да се храниш у суботу, о бдењима и како треба да једеш овим даном	65
Како треба да једеш недјељом, извјесна друга питања, као и о напору и смирењу.	67
Како треба да једеш и да чиниш свету четрдесетницу и свакако ону велику	68
Расуђивање, непроцјељиво дјело са мјером и потчињеност	69
Чиста молитва је узвишенија од сваког дјела	73
Број кољенопреклоњења у двадесет четири часа.	76
Саборно и најсавршеније расуђивање. Ко је онај који живи противприродно и тијелесно, који по природи и душевно, и ко је онај који живи надприродно и духовно	78
Примјер и даље излагање о расуђивању	79
Промјена и измјена свакога и преизобилна слава смирења	80
Покајање, чистота и савршенство	84

Пет дјела првог и на извјестан начин припремног тиховања почетника су молитва, псалмопојање, читање, изучавање и рукодјелије .	85
Гдје треба да поставе почетак они који желе исправно да тихују, и који је почетак и раст и напредовање и усавршење.	86
О поретку почетника тиховатељних	87
Срдачна молитва која бива пажњом и трезвеношћу и како дејствује	88
Како су предали божански оци да казујемо молитву различитим начинима и која је молитва	89
Чиста срдачна молитва и како да доспије до чисте и нерасплињене молитве.	97
Нерасплињена и чиста срдачна молитва и бања које се из ње ствара	98
Које је дјело које слиједи по срдачној топлини .	100
Чежња и ерос који се рађају из топлине, пажње и молитве.	101
Срдачне сузе. Божанска чежња и ерос	102
Подстрек да не тражимо претјерано. Подстицај на непрестано присјећање Господа нашег Исуса Христа у срцу нашем	103
Топла ревност и божанско јављање у нама и уипостазирано просвјетљење благодати	103
Дејство божанско и дејство демонско	104
Просвијећени и незаблудиви учитељ	105
Неприлична и прилична маштања, и како треба са њима да се сучељавамо	106
Чисти ум	109

Чиста душа	110
Чисто срце	110
Савршени ум.	110
Савршена душа	110
Савршено срце.	110
Чисти ум	111
Како су ово пророци замишљали	111
Наставак о машти и многим другим разноврсним виђењима	112
Више о уму	118
Још неколико ријечи о чистој молитви	121
Једно је бестрашће ума, а друго истинска молитва, која је и већа	122
Наставак о маштању и утисцима ума и знаковима заблуде и истине.	123
Божанствена и патворена утјеха	126
Божанска наслада која извире из срца	128
Ова духовна наслада је вишеимена и безимена	129
Ко жели да тихује у убогости, треба свакако да је кротак у срцу	132
Како ћемо остварити кротост његову и о три дјела душе афективном, желатељном и словесном	133
Треба се брзо кајати за преступе који се дешавају и тако мудро предупредивати будућност.	134
Гријешење и покајање	134
Покајање, страх, љубав, туга, суза и самоосуђивање	136

Мудро утврђивање и будност.	138
Рат, карајуће допуштање и напуштеност због одвраћања	140
Бестрашће. Шта је људско бестрашће	142
Наставак о бестрашћу и савршенству.	145
Острашћеност, помирљива пренераженост, настојање и бестрашће.	146
Шта је острашћени, пренеражено помирљиви, онај који улаже напоре бестрастан и које је њихово исцјељење”	146
Вјера, нада и љубав	147
Свето причешће. Колико нам добра узрокује непрестано причешћивање чистом савјести. . . .	150
Потребно је да спознамо чудо светих тајни, шта је, зашто су дате и која је корист од њих. . . .	152
Крај питања која су образложена рашчлањивије, и мали подстрек упитаном брату	157
Како треба да слушамо и разумијемо духовне ријечи отаца	158
Возглављење. Како треба да се молимо.	
Истинско просвјетљење и божанска сила	159
Друго овозглављење	162

БЛАЖЕНИ КАЛИСТ АНГЕЛИКУДИС

Поглавља	168
О молитви	168
Духовни дар	176
Божанско и људско дејство. Мир.	178

Виђењски живот. За чим има потребу	
виђењски човјек. Молитва је дио виђења, а оци	
виђење сматрају једнаким молитви	183
Бог је Дух, а који му се клањају у духу и истини	
треба да му се клањају	185
Молитва	186
За чим има потребу молитва и колико је	
потребно да је чествујемо	188
Молитва	190
О одломку: „Рече Бог Аврааму, иди из земље	
своје”, и о виђењу	191
Смирење и виђење	194
Смирење и виђење	195
О виђењу	196
Дјелатни и видилац	199
Дјелатни и видилац	200
Учествовање у Духу Светом.	204
О виђењу	205
О виђењу	205
О виђењу	206
О виђењу	207
„Рече Бог Аврааму, „Сјеме твоје ћу веома	
умножити”	208
Опјевавај душо моја, Господа	211
О виђењу	213
О божанском просвећењу	216
Одакле се рађа божански ерос у души	217
Наставак казивања о божанском еросу.	218

Страх који садржи љубав	220
Три врсте љубави	222
Ум узлази на три начина у виђење Бога.	224
Учествовање у виђењу	225
О виђењу	226
Дјелатни и виђилац.	228
Како виде видиоци	229
О истој теми	238
На одломак: „Они су били племићи са истока сунчева”	240
Бог из човјекољубља бива појмљив у свим умосрдачним чулима.	267
Дух Божји пребива у вјернима	270
Сваки вјерник је почаствован изобилно од Бога .274	
На одломак: „Као што орао измамљује орлиће своје, диже се над птићима својим, шири крила своја, узима их и носи на крилима својим” [Понз 32. 11]	275
Која је првенствена наслада	280
О тјелесној наслади	281

КАЛИСТ ТИЛИКУДИС

О тиховатељној наслади	284
Избор из светих отаца о молитви и будности . . .291	

СВЕТИ КАЛИСТ КАТАФИГИОТ

Животописни сажетак.	296
О јединству Бога и виђењском животу	297

СВЕТИ СИМЕОН СОЛУНСКИ

О свештеној и боготворној молитви	392
Поглавље 296.	392
Поглавље 297.	394

СВЕТИ МАРКО ЕВГЕНИК

[СРПСКИ ПЛЕМЕНИТИ ИЛИ БЛАГОРОДНИ]

О ријечима које садржи божанска молитва, дакле „Господе Исусе Христе, Сине Божји, помилуј ме”	397
---	-----

НЕПОЗНАТИ МОНАХ

Тумачење ријечи „Господе помилуј”	403
---	-----

СВЕТИ СИМЕОН НОВИ БОГОСЛОВ

Слово о вјери и учење за оне који казују да није могуће да они који се налазе у бригаама свјетовним да доспију до савршенства у врлини. Приповијест пољезна на почетку	408
---	-----

СВЕТИ СИМЕОН НОВИ БОГОСЛОВ

О три начина молитве	417
О првој молитви.	418
О другој молитви	419
О три молитве	420

БЛАЖЕНИ МАКСИМ КАПСОКАЛАВИТ

Одломак из житија блаженог Максима Кавсокалавита.	429
--	-----

НЕПОЗНАТИ МОНАХ

Сви хришћани треба да се моле непрестано . . .	434
--	-----